

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudkyň JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové ve věci

žalobce: **Institut Aleny Vításkové z. s.**, IČ: 06333141,
se sídlem Záhřebská 154/30, Praha 2,
zastoupen ing. Bc. I. N., bytem X, zmocněncem

proti

žalovanému: **Ministerstvo průmyslu a obchodu**,
se sídlem Na Františku 32, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu ze dne 20. 1. 2020, č. j. MPO 93678/19/11300/01000 PID MIPOX02KVPHF,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů v řízení.

Odůvodnění:

I. Stručné vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu (dále jen „žalovaný“), kterým zamítl jeho rozklad proti rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu (dále jen „ministerstvo“) ze dne 30. 8. 2019, č. j. MPO 66669/2019 PID MIPOX02J2696, jímž byla dle § 15 odst. 1 ve spojení s § 7 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

(dále jen „informační zákon“) odmítnuta žádost žalobce o informace ze dne 4. 8. 2019 (dále jen „žádost“); a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

2. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vyplynulo, že žalobce v žádosti požadoval poskytnutí informací týkajících se názvu regulovaných subjektů, případně společností, které systematicky ovlivňovaly regulátora trhu ve svůj prospěch a prosazovaly prostřednictvím členů Rady Energetického regulačního úřadu (dále jen „ERÚ“) své zájmy na energetickém trhu. Ministerstvo žádost odmítlo, neboť shledalo, že požadované informace jsou v souladu s právními předpisy označeny za utajovanou informaci, k níž neměl žalobce oprávněný přístup, neboť skutečnosti uvedené v předkládací zprávě k materiálu č. 712/19 a č. 713/19 vyplývají z informací bezpečnostních služeb v příslušném stupni utajení. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce rozklad, v němž namítal, že nepožadoval sdělení žádných detailů, které by mohly vést k ohrožení utajovaných skutečností, které by mohly spočívat např. v odhalení použití operativních technických či jiných prostředků apod.
3. O rozkladu rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím. V něm uvedl, že materiály č. 712/19 a 713/19, nazvané „Personální záležitosti Rady Energetického regulačního úřadu“, vláda ČR projednala na 29. schůzi dne 30. 7. 2019. Zopakoval, že skutečnosti o hrubém porušování povinností stanovených zákonem č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), (dále jen „energetický zákon“) uvedené v předkládací zprávě k materiálu č. 712/19 a č. 713/19 přitom vyplývají z informací bezpečnostních služeb v příslušném stupni utajení, jak vyplývá z uvedené předkládací zprávy. Uvedl, že požadované informace jsou adresovány pouze tomu, komu jsou určeny, tedy pouze jemu samotnému. Upozornil, že i projednávání předmětných bodů na schůzi vlády ČR probíhalo v režimu utajení. Závěrem odkázal na § 11 odst. 1 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti (dále jen „zákon o ochraně utajovaných informací“).

II. Obsah žaloby

4. Žalobce v žalobě uvedl, že nepožadoval a nepožaduje žádné detailní informace podléhající utajení, pouze informace, u nichž je ve veřejném zájmu, aby s nimi byli spotřebitelé, zákazníci a další účastníci energetického trhu seznámeni. Jedná se konkrétně o informace týkající se názvu regulovaných subjektů, případně společností, které „*systematicky ovlivňovaly regulátora trhu ve svůj prospěch a prosazovaly prostřednictvím členů Rady ERÚ své zájmy na energetickém trhu*“, z nichž vycházely zprávy č. 712/19 a 713/19. Mimo jiné na základě těchto informací o poškozování spotřebitelů, zákazníků i dalších účastníků energetického trhu totiž vláda ČR schválila usnesení č. 569 a č. 570, jimiž byli odvoláni členové Rady ERÚ V. O. a V. V. Uvedl, že je ve veřejném zájmu vědět jak, v čí prospěch byli občané ČR poškozeni, mj. i proto, aby se mohli domáhat nápravy. Dodal, že navíc ČR hrozí postih od Evropské komise, nebude-li doložena legálnost zásahu ministerstva do nezávislosti ERÚ. K tomu upozornil, že Evropská komise již z tohoto důvodu zahájila s ČR řízení ref. Č. 2017/21525, a odkázal na dopis Evropské komise ze dne 13. 12. 2019, ref. Ares (2019)7669792-13/12/2019.
5. Namítal, že požadované informace nelze označit en bloc za utajované informace. Odkázal na § 2 zákona o ochraně utajovaných informací a uvedl, že požadované informace nelze označit za utajované, byť jsou obsaženy ve zprávě bezpečnostních služeb, která podléhá příslušnému stupni utajení. Uvedl, že mu žalovaný, potažmo ministerstvo, mohli

poskytnout kopii stanoviska zpravodajských služeb se začerněnými podstatnými „ohrožujícími“ údaji, naplňujícími definici dle § 2 písm. a) zákona o ochraně utajovaných informací. Ohrožujícími informacemi jistě nemohou být pouhé údaje o stycích členů Rady ERÚ s určitými regulovanými subjekty samy o sobě.

6. Dále zpochybňoval samotnou existenci utajovaných informací v projednávaném případě. Proto požadoval důkaz o tom, že vůbec nějaké utajované stanovisko zpravodajských služeb k osobám bývalých radních ERÚ V. V. a V. O. existuje, a zda je v něm obsažen závěr o jejich systematickém jednání v zájmu regulovaných subjektů.
7. S odkazem na čl. 17 odst. 1, 2, 4 a 5 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) uvedl, že právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, a to jen v určitých případech (jako např. v zájmu bezpečnosti státu). Není mu zřejmé, jak by poskytnutí informací o stycích bývalých radních ERÚ s konkrétními regulovanými subjekty mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti. Dodal, že je zde naopak dána veřejná potřeba, aby bylo řádně zveřejněno, na základě čeho došlo k odvolání jmenovaných radních ERÚ.
8. Žalobce žádal, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil.

III. Vyjádření žalovaného

9. Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že předkládací zprávy k materiálu č. 713/19 a č. 713/19 obsahují informace, že osoby odvolané z funkce člena Rady ERÚ „*hrubě porušuje povinnosti stanovené energetickým zákonem spočívající v narušení nezávislého, nestranného a transparentního výkonu pravomoci, přijímá a vyžaduje pokyny od třetí osoby, čímž jedná v tržním zájmu takové osoby, nechrání oprávněné zájmy zákazníků a spotřebitelů v energetických odvětvích, nechová se tak, aby byla zajištěna transparentnost a předvídatelnost výkonu pravomocí Energetického regulačního úřadu, přičemž uvedené skutečnosti vyplývají z informací bezpečnostních služeb v příslušném stupni utajení*“.
10. Dodal, že žalobcem požadované informace nebyly obsaženy ve veřejně dostupných informačních zdrojích a že s těmito informacemi nedisponoval. Nebyl ani původcem těchto informací. Upozornil, že vůbec nebyl kompetentní posuzovat, zda určitá informace měla být označena jako utajovaná či nikoli, a nebyla oprávněn polemizovat, které z těchto informací naplňovaly definici podle § 2 písm. a) zákona o ochraně utajovaných informací. Dodal, že se žalobce s žádostí o informace měl obrátit na jiný povinný subjekt – původce utajovaných informací.
11. Žalovaný proto žádal, aby soud žalobu zamítl.

IV. Replika žalobce

12. Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou ze dne 5. 6. 2020. V ní nad rámec žalobní argumentace uvedl, že tvrzení žalovaného, že požadovanými informacemi nedisponoval, může být účelové. Není totiž v souladu s informací, kterou poskytl médiím za ministerstvo žalovaný, a to že: „*V. V. a V. O. měli systematicky jednat v zájmu regulovaných subjektů, tj. nejednali v souladu se zájmy spotřebitelů a způsobovali škody spotřebitelům – zákazníkům na energetickém trhu. Z tohoto důvodu byli oba radní odvoláni z funkcí členů Rady ERÚ.*“. Nechápe, jakou újmu či nevýhodnost pro ČR dle § 2 písm. a) zákona o ochraně utajovaných informací může způsobit poskytnutí informace o tom, který subjekt poškodil spotřebitele – občany ČR. Tato informace má naopak být veřejná, neboť může pomoci ochránit spotřebitele – občany ČR před nezákonným jednáním regulovaných subjektů na českém energetickém trhu. O účelovosti tvrzení svědčí i to, že žalovaný pouze vágně naznačil, že je třeba se s žádostí obrátit na jiný povinný subjekt, bez

jakékoli další specifikace, přičemž v příloze č. 6 k nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, není uvedena položka „seznam subjektů způsobujících škodu spotřebitelům“.

13. V podání ze dne 29. 8. 2022 žalobce navrhl důkaz výsledkem svědka s tím, že má objasnit skutkovou podstatu věci. Pro informaci přiložil rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 7. 2022, č. j. 6 A 6/2020-58.

V. Posouzení věci Městským soudem

14. Při ústním jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích. Zástupce žalobce zdůraznil, že s ohledem na ceny energií v dnešní době by měla veřejnost mít právo seznámit se s odpověďmi na žádost. Nechtěl konkrétní informace z důvodů uvedených v rozsudku zdejšího soudu ze dne 21. 7. 2022 ve věci sp. zn. 6 A 151/2019, kde je žalobcem navrhovaný svědek, ale chtěl vědět, které subjekty ovlivňovaly činnost ERÚ. Zástupce žalovaného zejména uvedl, že není oprávněn posuzovat utajovanou informaci, žalobcem navrhovaný svědek byl odvolán z funkce předsedy Rady ERÚ a poukázal na výše uvedený rozsudek, který tuto otázku zodpovídá tak, že nelze konkrétní subjekty uvést. Soud neprovedl žalobcem navržené důkazy, neboť většina z nich je součástí správního spisu, z něhož soud při posuzování věci vychází, skutkové okolnosti jsou mezi účastníky nesporné, svědecká výpověď by tak byla nadbytečná. Ostatní navrhované důkazy (dopis Evropské komise ze dne 13. 12. 2019) nejsou pro rozhodnutí ve věci relevantní, neboť jej ze své podstaty nemohou nikterak ovlivnit. Proto soud navržené důkazy jako nadbytečné neprovedl.
15. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou uplatněných bodů, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
16. Podstatou sporu je posouzení, zda byla žádost odmítnuta v souladu se zákonem, či nikoli.
17. Skutkový stav ve věci nebyl mezi stranami sporný, proto soud pouze ověřil ze spisového materiálu tyto pro věc podstatné skutečnosti:
18. V předkládacích zprávách, na jejichž základě byli V. V. a V. O. vládou (usneseními vlády ze dne 30. 7. 2019 č. 569 a 570) odvoláni z funkce člena Rady ERÚ byl obsažen mj. návrh na jejich odvolání. Bylo odkazováno na § 17b odst. 7 energetického zákona, dle něž vláda může člena Rady odvolat mj. v případě hrubého nebo opakovaného méně závažného porušení jeho povinností. Dále bylo uvedeno, v čem je spatřováno hrubé porušení povinností ze strany V. O. a V. V. (mj. v tom, že přijímají a vyžadují pokyny od třetí osoby, čímž jednají v tržním zájmu takové osoby), a že tyto informace vyplývají z informací bezpečnostních složek v příslušném stupni utajení.
19. V záznamu z jednání vlády ze dne 30. 7. 2019 (dostupný na webových stránkách www.vlada.cz) je pak uvedeno, že: „Část projednávání tohoto bodu probíhalo v režimu stupně utajení Tajné.“
20. Při posouzení vyšel soud z následující právní úpravy:
21. Podle čl. 17 odst. 4 Listiny svobody projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.
22. Podle § 7 informačního zákona v rozhodném znění je-li požadovaná informace v souladu s právními předpisy označena za utajovanou informaci, k níž žadatel nemá oprávněný přístup,

povinný subjekt ji neposkytne. Povinný subjekt neposkytne rovněž osobní údaje o osobě, která je držitelem osvědčení fyzické osoby pro přístup k utajovaným informacím pro stupeň utajení Přísně tajné a Tajné, pokud by to mohlo ohrozit ochranu utajovaných informací.

23. Podle § 2 písm. a) zákona o ochraně utajovaných informací v rozhodném znění *pro účely tohoto zákona se rozumí utajovanou informací informace v jakékoliv podobě zaznamenaná na jakémkoliv nosiči označená v souladu s tímto zákonem, jejíž vyzrazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné, a která je uvedena v seznamu utajovaných informací (§ 139).*
24. Podle § 2 písm. f) zákona o ochraně utajovaných informací v rozhodném znění *pro účely tohoto zákona se rozumí původcem utajované informace orgán státu, právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, u nichž utajovaná informace vznikla, nebo Úřad průmyslového vlastnictví podle § 70 odst. 4.*
25. Podle § 4 písm. b) zákona o ochraně utajovaných informací v rozhodném znění *utajovaná informace se klasifikuje stupněm utajení Tajné, jestliže její vyzrazení neoprávněné osobě nebo zneužití může způsobit vážnou újmu zájmům České republiky.*
26. Podle § 11 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných informací v rozhodném znění *fyzické osobě lze umožnit přístup k utajované informaci stupně utajení Přísně tajné, Tajné nebo Důvěrné, jestliže jej nezbytně potřebuje k výkonu své funkce, pracovní nebo jiné činnosti, je držitelem platného osvědčení fyzické osoby (§ 54) příslušného stupně utajení a je poučena, nestanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní předpis jinak (§ 58 až 62).*
27. Podle § 22 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných informací v rozhodném znění *stupeň utajení na utajované informaci vyznačí původce při jejím vzniku, nestanoví-li tento zákon jinak (§ 70).*
28. Soud o žalobě uvažil takto:
29. Předně soud obecně uvádí, že v souladu s čl. 17 odst. 4 lze omezit právo vyhledávat a šířit informace v případě, že je to v demokratické společnosti nezbytné mj. pro bezpečnost státu. Legitimní cíl ochrany bezpečnosti státu je přitom naplňován omezením svobody dispozice s utajovanými informacemi (viz BARTOŇ, Michal, HEJČ, David. Čl. 17 [Svoboda projevu a právo na informace]. In: HUSSEINI, Faisal, BARTOŇ, Michal, KOKEŠ, Marian, KOPA, Martin a kol. *Listina základních práv a svobod. 1. vydání (1. aktualizace).* Praha: C. H. Beck, 2021). Omezení přitom musí být stanoveno zákonem. Dostatečným zákonným důvodem k omezení je i seznam utajovaných skutečností vydaných ve formě nařízení vlády dle § 139 zákona o ochraně utajovaných informací, jak vyplývá i z nálezu Ústavního soudu ze dne 11. 2. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 31/03.
30. Meze práva na informace jsou v projednávaném případě vymezeny jednak zákonem o ochraně utajovaných informací, který stanoví, co je utajovanou informací, a jednak informačním zákonem, který v § 7 stanoví, že utajovanou informaci povinný subjekt neposkytne žadateli, který nemá oprávnění k přístupu k takové informaci.
31. Účelem zákona o ochraně utajovaných informací je zajistit, aby byly náležitě utajeny všechny informace, jejichž vyzrazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné. Z § 22 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných informací přitom vyplývá, že o tom, zda je informace utajovaná a případně jakým stupněm utajení má být klasifikována rozhoduje výhradně její původce, tedy subjekt, u něž informace vznikla (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu v

rozsudku ze dne 23. 4. 2015, č. j. 3 As 188/2014-38 či rozsudky zdejšího soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 8 A 127/2015-60 a ze dne 8. 2. 2018, č. j. 9 A 341/2014-34).

32. V projednávaném případě žádal žalobce o poskytnutí informací, které byly původcem označeny za utajené informace ve stupni Tajné. Původcem informace byly přitom bezpečnostní složky, nikoli žalovaný. Nebylo tedy na žalovaném, aby posuzoval, zda informace je informací utajovanou a případně v jakém stupni. To se týká i té části utajované informace, o které má žalobce za to, že nemůže být za utajovanou informaci považována. Ostatně hodnocení, zda má být informace utajovanou či nikoli, nepřísluší ani soudu (srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 3. 2021, č. j. 15 A 93/2020-24). Toto hodnocení náleží pouze původci informace, který rozhodl, že se jedná o utajovanou informaci. Žalovaný tedy neměl, máje k dispozici informaci od původce, že se jedná o utajované informace, žádné oprávnění jakkoli rozporovat či zkoumat, zda se skutečně jedná o utajované informace jako celek, či zda některé z informací nelze klasifikovat jako běžné, „neutajené“. Žalovaný se tedy jakožto povinný subjekt v rámci řízení o žádosti, nemohl zabývat přezkumem postupu původce při utajení příslušné informace (srov. např. výše uvedený rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 3. 2021, č. j. 15 A 93/2020-24).
33. Jak již bylo uvedeno, ani soudu nepřísluší přezkoumávat, zda se vůbec jednalo o utajované informace a z jakých důvodů byly informace takto označeny.
34. Mezi stranami není sporné, že žalobce nedisponoval oprávněným přístupem k utajovaným informacím. V souladu s § 7 informačního zákona tak nebylo možné poskytnout mu požadované informace, neboť se jednalo právě o informace utajované. Soud proto neshledal porušení čl. 17 Listiny, neboť žalovaný postupoval podle informačního zákona ve spojení se zákonem o ochraně utajovaných informací.
35. Na posouzení věci nic nemění ani žalobcem tvrzený potenciální postih ČR ze strany Evropské komise, neboť tento nikterak nesouvisí s meritem věci.

VI. Závěr a náklady řízení

36. Na základě shora uvedených skutečností soud nedůvodnou žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
37. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci procesně úspěšný, žalovanému správnímu orgánu, který měl úspěch, však důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

JUDr. Naděžda Řeháková, v. r.
předsedkyně senátu